

## TEATIS VAKTSINEERIMISEST KEELDUMISE KOHTA

Kehtiva seadusandluse kohaselt on Eestis kõik tervishoiuteenused, sealhulgas vaktsineerimine, vabatahtlikud.

Mina Marko Veide esitan käesoleva teatise, et informeerida oma enda otsust mitte vaktsineerida Covid-19 vastu.

Kuupäev 22.11.2020

Allkiri M. Veide

Minu õigus keelduda põhineb alljärgnevatel seaduste punktidel:

### Eesti Vabariigi Põhiseadus

**§ 11.** Õigusi ja vabadusi tohib piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. Need piirangud peavad olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud ega tohi moonutada piiratavate õiguste ja vabaduste olemust.

**§ 18.** Kedagi ei tohi piinata, julmalt või väärikut alandavalt kohelda ega karistada.

Kedagi ei tohi tema vaba tahte vastaselt allutada meditsiini- ega teaduskatsetele.

**§ 20.** Igaühel on õigus vabadusele ja isikupuutumatussele.

**§ 26.** Igaühel on õigus perekonna- ja eraelu puutumatussele. Riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja nende ametiisikud ei tohi kellegi perekonna- ega eraellu sekkuda muidu, kui seaduses sätestatud juhtudel ja korras tervise, kõlbluse, avaliku korra või teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, kuriteo tõkestamiseks või kurjategija tabamiseks.

**§ 41.** Igaühel on õigus jääda truuks oma arvamustele ja veendumustele. Kedagi ei tohi sundida neid muutma.

Veendumustega ei saa vabandada õiguserikkumist.

Kedagi ei saa veendumuste pärast võtta õiguslikule vastutusele.

**Võlaõigusseadus** <https://www.riigiteataja.ee/akt/961235?leiaKehtiv> sätestab:

### **§ 766. Patsiendi teavitamise ja tema nõusoleku saamise kohustus**

(3) Patsiendi võib läbi vaadata ja talle tervishoiuteenust osutada üksnes tema nõusolekul. Patsient võib nõusoleku mõistliku aja jooksul pärast selle andmist tagasi võtta.

(1) Tervishoiuteenuse osutaja peab patsienti teavitama patsiendi läbivaatamise tulemustest ja tervise seisundist, võimalikest haigustest ning nende kulgemisest, pakutava tervishoiuteenuse olemusest ja otstarbest, selle osutamisega kaasnevatest ohtudest ja tagajärgedest ning teistest

võimalikest ja vajalikest tervishoiuteenustest. Patsiendi soovil peab tervishoiuteenuse osutaja esitama nimetatud teabe kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Võlaõigusseaduse §766 sätestatud teavitamise põhimõte eeldab, et inimesele on antud mitmekülgset informatsiooni konkreetse meditsiinilise protseduuri (vaksineerimise) kohta ning poolt ja vastu argumente kaaludes teeb inimene otsuse kas seda teha või mitte. Ainult siis kui teavitamine on olnud korrektne (st. mitte edastatud puudulikku informatsiooni) ja nõusolek on antud vabatahtlikult, saame rääkida seadusele vastavast vaksineerimisest.

Juhul kui inimene annab nõusoleku baseerudes puudulikule või valele informatsioonile või on inimest mingil moel **survestatud või ähvardatud, on tegemist antud nõusoleku tühisusega ning seda käsitletakse kui tahtevastast meditsiinilist sekkumist. Ka ähvardamine töökohast ilmajätmisega on oluline survestamine** ning juhul kui töötaja teeb vaktsiini survele alludes, kategoriseerub see tahtevastase sekkumise alla ning **on ebaseaduslik.**

Vabariigi Valitsuse määruse nr 144 Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõuded § 6- terviseriski vähendamine lg 2- kui ohtu pole võimalik §-s 5 nimetatud abinõudega kõrvaldada, peab töötajate terviseriski vähendama võimalikult madala tasemeni, rakendades järgmisi abinõusid: § 6 lg 2 p 7 - tagada vaksineerimise võimalus töötajatele, kes puutuvad kokku bioloogiliste ohuteguritega, mille vastu on olemas tõhus vaktsiin; Covid-19 vastu väljatöötatud vaktsiinid on esimesed omalaadsed, millele on Euroopa Liidu Raviamet andnud tingimusliku müügiloo (mRNA vaktsiinid ei sisalda valmis antigeeni või nõrgestatud viirus osakesi, vaid informatsiooni-RNAd (ingl messenger RNA – mRNA, modifitseeritud RNA osist. Inimkatsetustesse pole mRNA vaktsiinid ajalooliselt kunagi varem jõudnud.

Viide

<https://raviamet.ee/covid-19-vaktsiiniarendused-miks-mrna-p%C3%B5hiseid-vaktsiine-siiani-kasutatud-pole>).

Müügiluba on tingimuslik ja vaktsiinid kiirkorras turule toodud.

(viide <https://www.raviamet.ee/covid-19-vaktsiiniarendused>)

Kui tavaliselt võtab vaktsiini väljatöötamine aega 10 a siis näiteks Pfizer/BioNTech vaktsiin toodi turule vähem kui aastaga. Raviamet rakendab vaktsiinile täiendavat järelevalvet, kuna märkimisväärne osa uuringutest alles kestab.

Vaktsiini infolehel on märges, nagu kõigi vaktsiinide puhul, ei pruugi ka Comirnaty 2-annuseline vaksineerimisskeem kõiki vaksineerituid täielikult kaitsta ning kaitse kestus ei ole teada. Kõikidel ravimitel, ka vaktsiinidel, on kõrvaltoimed.

(viide [https://raviamet.ee/sites/default/files/comirnaty\\_infoleht\\_est.pdf](https://raviamet.ee/sites/default/files/comirnaty_infoleht_est.pdf) )

Kuidas vaktsiin konkreetse inimese kehas käitub, ning kas tekivad tõsiseid kõrvaltoimeid, on enne vaksineerimist teadmata, sest see selgub mõne aja möödudes pärast vaktsiini manustamist. Kõik inimesed on erinevad, seetõttu ei saa kõiki inimesi ühe viitsaga lüüa.

Tasub tähele panna, et tootja on vaktsiini välja töötanud sümptomaatilise haigestumise vastu (ehk haigustunnuste ilmnemise vastu), täna puuduvad tõendid selle kohta, et see kaitseks asümptomaatilise nakatumise või nakkuse edasikandmise eest. Eelpool tulenevast saab järeldada, et tegemist ei ole tõhusa vaktsiiniga ja töötajate koronaviiruse vastase vaktsiiniga vaktsineerimist ei saa tööandja nõuda. Tõsi, tööandja peab terviseriski võimalikult madala tasemeni viima kuid riski täiesti elimineerida pole vaja.

Määruse § 6 lg 4 annab veel ühe bioloogilise ohuteguri riskimaandamise tööriista: kui töökeskkonda ei ole võimalik muuta ohutuks loetletud abinõusid rakendades, tuleb töötajatele välja jagada isikukaitsevahendid ning määrata nende kasutamise kord. (viide <https://www.riigiteataja.ee/akt/116122020003?leiaKehtiv>)

**Sotsiaalministri määrus nr. 116- immuniseerimise korraldamise nõuded**, asub siin: <https://www.riigiteataja.ee/akt/108122011014?leiaKehtiv>

**Määruse § 1 lg 3 järgi** on immuniseerimise teostaja kohustatud registreerima immuniseerimise **kõrvaltoimed ja teavitama nendest Ravimiametit** ravimiseaduses sätestatud alustel ja korras. **Kõik ravimid (sh vaktsiinid) põhjustavad kõrvaltoimeid.** Kõrvaltoimeteta ravim (sh vaktsiin) ei ole tõenäoliselt ravim – suure tõenäosusega puudub sellisel tootel ka ravitoime. **Kõrvaltoimetest saab vaktsiini saaja ka ise Ravimiametit teavitada täites ära veebivormi** <https://ravimiamet.ee/ravimite-k%C3%B5rvaltoimed>

**Ravimite sh vaktsiinide kõrvaltoimete aasta ülevaadetega** saab tutvuda Ravimiameti kodulehel <https://www.ravimiamet.ee/ravimite-k%c3%b5rvaltoime-teatiste-kokkuv%c3%b5tted>

**Määruse § 1 lg 1 järgi** tohib immuniseerimist teostada arst, õde või ämmaemand, kes on täies mahus läbinud immuniseerimisalase täiendusõppekursuse vastavalt Sotsiaalministeeriumi poolt heakskiidetud programmile ja saanud selle lõpetamise kohta tunnistuse. Kursuse minimaalne maht on 16 tundi. Pärast lõikes 1 nimetatud kursuse läbimist tuleb iga viie aasta järel läbida lõikes 1 sätestatud tingimustele vastav 8-tunnine immuniseerimisalane täiendusõppekursus. **Küsiगे julgelt immuniseerijalt enne vaktsineerimist vastava kursuse läbimist tõendavat dokumenti.**

**Määruse § 1 lg 3 järgi** peab immuniseerimise läbiviimisele vahetult eelnema immuniseerimise ajutiste ja püsivate vastunäidustuste tuvastamine, mille eest vastutab immuniseerimist teostav tervishoiutöötaja. Immuniseerimise teostaja selgitab patsiendile või tema seaduslikule esindajale immuniseerimise vajalikkust, teavitab teda immuniseerimisega kaasneda võivatest kõrvaltoimetest ja nõustab muudes immuniseerimisega seotud küsimustes. Küsiगे julgesti küsimusi, mis puudutavad immuniseerimist, sh küsiगे näha ja lugeda vaktsiini karbis olevat infolehte, paluge selgitada iga vaktsiini koostisosa, selle ohutusuringuid ja võimalikke kergeid ning raskeid kõrvaltoimeid.

**Määruse § 1 lg 4 järgi lapse immuniseerimiseks peab** tervishoiuteenuse osutaja **küsiगे** tema seadusliku esindaja nõusolekut, võttes arvesse võlaõigusseaduse § 766 lõikes 4 sätestatud. Tervishoiuteenuse osutaja nõudmisel vormistatakse nõusolek või keeldumine kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

**Tervishoiuteenuse osutaja isiklik tsiviilõiguslik vastutus (kahjunõude hüvitamine) tekib võlaõigusseaduse § 758 lg 2 alusel** - tervishoiuteenuse osutamisel osalev kvalifitseeritud arst, hambaarst, iseseisvalt tervishoiuteenust osutav õde või ämmaemand, kes tegutseb tervishoiuteenuse osutajaga sõlmitud töölepingu või muu sellesarnase lepingu alusel, vastutab tervishoiuteenuse osutamise lepingu täitmise eest tervishoiuteenuse osutaja kõrval ka isiklikult. Kahju tuvastamiseks võrreldakse rikkumise eelneva ja sellele järgnevat olukorda. Kahju hüvitamise eesmärgiks on kahjustatud isiku asetamine olukorda, mis on võimalikult lähedane olukorrale, milles ta oleks olnud, kui kahju aluseks olevat asjaolu ei oleks esinenud. **Tervishoiuteenuse osutaja kohustuse süüline rikkumine tekib diagnoosi- ja ravivigadest ning patsiendi teavitamise ja tema nõusoleku saamise kohustuse rikkumise eest.** Kahjunõude tuvastamiseks tuleb pöörduda kohtusse.